

		سال تحصیلی:	دبیرستان:	امتحان: فارسی ۳	نام و نام خانوادگی:
مهر آزادگان			پایه : دوازدهم	مدت امتحان: دقیقه	تاریخ: / /
بارم	سؤالات (۱)				ردیف
قلمرو زبانی (۷ نمره)					
(۱/۵)	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) وظیفه ی روزی به خطای مُنکر نبرد. ب) خوانِ نعمت بی دریغش ، همه جا کشیده. پ) عصاره ی تاکی به قدرت او، شهد فائق شده. ت) قَسیم ، جَسیم ، نَسیم ، و سیم . ث) بازش بخواند، باز اعراض فرماید. ج) واصفان حلیه جمالش به تحیر منسوب.				۱
۱	در ترکیب های زیر، غلط املایی را بیابید و شکل درست آن ها را بنویسید. درختان را به خلعت نوروzy، غبای سبز ورق، در برگرفته و اطفال شاخ ا به غدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده. محبت ، چون به قایت رسد آن را عشق خوانند. پس عشق ، از بحر این معنی، فرض راه آمد.				۲
۰/۵	واژه درست را انتخاب کنید. الف) هر گه که یکی از بندگان گنهکار پریشان روزگار، دست (انابت، عنابت) به امید اجابت به درگاه حق جلّ و علا بردارد. ب) گویند که بتی، (مرغابی، پرنده ای) در آب روشنایی ستاره می دید.				۳
۱/۲۵	با توجه به عبارت زیر، به سؤالات پاسخ دهید. (هر گه که یکی از بندگان گنهکار پریشان روزگار، دست انابت ، به امید اجابت به درگاه حق، جلّ و علا بر دارد، ایزد تعالی در او نظر نکند، بازش بخواند، باز اعراض فرماید). الف) نقش ضمیر (ش) در کلمه (بازش) را بنویسید.(۰/۲۵) ب) یک ترکیب اضافی، در عبارت مذکور بیابید. (۰/۵) پ) نقش واژه (جلّ و علا) را در عبارت بنویسید. (۰/۵)				۴
۱	با توجه به اشعار زیر، به سؤالات ، پاسخ دهید. گفت: می باید تو را به خانه ی قاضی برم گفت: رو صبح آی، قاضی نیمه شب، بیدار نیست الف) یک آرایه ی تضاد در بیت بالا بیابید.(۰/۵) ب) بیت بالا، چند جمله دارد؟(۰/۵)				۵

۰/۵	با توجه به مضامین و محتوای غزل آزادی، از عارف قزوینی، این غزل از نوع کدام غزلیات به شمار می آید؟ نالای مرغ اسیر، این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس، هم چو من است	۶
۰/۵	در بیت زیر، کدام آرایه ی ادبی وجود دارد؟ تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهر دل بند	۷
۰/۵	آرایه اسلوب معادله، در کدام یک از ابیات زیر، موجود است؟ الف) نی، حریف هر که از یاری برید پرده هایش، پرده های ما درید ب) مستمع، صاحب سخن را بر سر کار آورد غنچه ی خاموش، بلبل را به گفتار آورد	۸
۰/۲۵	نقش کلمه (مهندس) را در عبارت زیر، بنویسید. مردم، به او مهندس، می گفتند.	۹
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۴	اشعار و عبارات زیر را به نثر روان برگردانید. (۱) شرط انصاف نباشد، که تو فرمان نبری.(۰/۵) (۲) در خبر است از سرور کائنات و مفخر موجودات.(۰/۵) (۳) گفت: آگه نیستی کز سر در افتادت کلاه گفت: در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست.(۱) (۴) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت.(۱) (۵) تو قلب فسرده ی زمینی(۰/۵) (۶) بخروش چو شرزه شیر ارغند(۰/۵)	الف)
۴	درک مطلب: (۱) مقصود و مفهوم مشخص شده را بنویسید.(۱) الف) من به هر جمعیتی نالان شدم جفت بدحالان و خوش حالان شدم ب) در نیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید والسلام (۲) کدام آرایه ادبی در واژگان مشخص شده ، وجود دارد؟ (۰/۵) نی حریف هر که از یاری برید پرده هایش، پرده های ما درید (۳) مقصود نویسنده از عبارت زیر، چیست؟ (۱) چه خوش گفته اند که « امپراتوری های بزرگ هم، مانند آدم های ثروتمند معمولاً از سوء هاضمه، می میرند.» (۴) در متن درس « کویر»، چه کسی به « جوینده ای تشنه» مانند شده است؟ چرا؟(۱) (۵) سهروردی، شرط دست یابی به عالم عشق را چه می داند؟(۰/۵)	ب

قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱	بیت زیر را از نظر آرایه های ادبی بررسی کنید. یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد.	۱
۱	کاربرد نمادین « پروانه » در ابیات زیر را بررسی کنید. ببین آخر که آن پروانه ی خوش چگونه می زند خود را به آتش چو از شمع می رسد پروانه را نور در آید پر زنان پروانه از دور	۲
۰/۵	در بیت زیر، دو آرایه مشخص کنید و بنویسید. هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هر که بی روزی است، روزش دیر شد	۳
۰/۵	آرایه استعاره را در بیت زیر، مشخص کنید. از سیم به سر یکی کله خود ز آهن به میان یکی کمر بند	۴
شعر حفظ (۲ نمره)		
	ای بی خبر بکوش که صاحب خبر شوی	الف
	 آنکه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی	ب
	پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند	پ
	 تا در زمانه باقیست آواز باد و باران	

موفق باشید

پاسخنامه

قلمرو زبانی:

- ۱- الف) مقرری (۰/۲۵) ب) سفره (۰/۲۵) پ) رَز (۰/۲۵) ت) خوش اندام (۰/۲۵) ث) انصراف (۰/۲۵)
- ۲- قبا (۰/۲۵) قدوم (۰/۲۵) غایت (۰/۲۵) بهر (۰/۲۵)
- ۳- الف) انابت (۰/۲۵) ب) بطی (۰/۲۵)
- ۴- الف) (ش) ضمیر مفعولی (۰/۲۵) ب) دست انابت (۰/۵) پ) جمله دعایی (۰/۵)
- ۵- الف) صبح و شب (۰/۵) ب) ۶ جمله (۰/۵)
- ۶- غزل اجتماعی (۰/۵)
- ۷- حسن تعلیل (۰/۵)
- ۸- ب (۰/۵)
- ۹- مسند (۰/۲۵)

قلمرو فکری

- ۱- شرط عدل نیست که تو مطیع نباشی (۰/۵)
- ۲- در خبر آمده است از سرور موجودات و مایه فخر عالمیان (۰/۵)
- ۳- گفت که آگاه نیستی که کلاه از سرت افتاده، گفت، بی کلاه بودن عیب و عار نیست، بلکه هوش و عقل لازمست (۱)
- ۴- با آنکه جیب و جام من از مال و منال خالی است، اما فراغتی دارم که جمشیدشاه نیز نداشت (۱)
- ۵- تو قلب افسرده و یخ زده زمینی (۰/۵)
- ۶- مانند شیر خشمگین و قهرآلود، بخروش. (۰/۵)

درک مطلب

- ۱- الف) مجاز از مردم شاد و خوشحال و مردم گناهکار و غمگین (۰/۵)
ب) پخته منظور آدم های سالک و عاشق کامل و خام آدم های بی احساس و ناقص (۰/۵)
- ۲- جناس ناقص اختلافی (۰/۵)
- ۳- عدم استفاده درست از قدرت و فرصت (۱)
- ۴- شاگرد به جوینده ی آب تشبیه شده است و مقصود این است که شاگردان، شیفته دانایی بوده اند و به اجبار کسب علم نمی کنند. (۱)

۵- گذر از دوبله معرفت و محبت (۰/۵)

قلمرو ادبی

- ۱- یک روز/ قید (۰/۲۵) روم/ متمم (۰/۲۵) چشم داشت/ فعل (۰/۲۵) آن/ متمم (۰/۲۵)
- ۲- در هر دو متن، پروانه نماد عاشق واقعی است که تمام وجودش را فدای معشوق می کند (۱)
- ۳- ماهی و آب/ تناسب (۰/۲۵) روز و روزی/ جناس ناقص افزایشی (۰/۲۵)
- ۴- سیم/ استعاره از برف (۰/۵)
- ۵- الف) تا راهرو نباشی کی راهبر شوی
ب) خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد
پ) دیوار زندگی را زین گونه یادگاران
ت) وین نغمه ی محبت بعد از من و تو ماند